

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 210/2021-5

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 20. apríla 2021 prerokoval vyhlásenie sudcu Ústavného súdu Slovenskej republiky Petra Straku o jeho zaujatosti vo veci vedenej pod sp. zn. IV. ÚS 480/2018 a takto

r o z h o d o l :

Sudca III. senátu Ústavného súdu Slovenskej republiky Peter Straka **n i e j e v y l ú č e n ý** z konania a rozhodovania vo veci vedenej na Ústavnom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. IV. ÚS 480/2018.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav a námietka zaujatosti

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) vedie pod sp. zn. IV. ÚS 480/2018 konanie o ústavnej sťažnosti [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED], [REDACTED] (ďalej aj „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1

Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 9 Co 84/2017 z 26. apríla 2017 a uznesením Okresného súdu Bratislava V č. k. 7 C 288/2014-336 z 24. augusta 2017. Vec bola 17. októbra 2019 pridelená sudcovi spravodajcovi Petrovi Strakovi, ktorý je členom III. senátu ústavného súdu.

2. Sudca ústavného súdu Peter Straka listom z 24. marca 2021 adresovaným predsedovi ústavného súdu oznámil podľa § 49 ods. 1 a 4 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) skutočnosti, ktoré môžu vyvolať pochybnosti o jeho nestrannosti v už označenej veci, a to pre pomer k sťažovateľovi. So sťažovateľom pôsobil v Súdnej rade Slovenskej republiky (ďalej len „súdna rada“) v období, v ktorom bol sťažovateľ jej predsedom, a najexponovanejšou situáciou v rámci ich pracovného vzťahu bola voľba predsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „predseda najvyššieho súdu“), keď hlasoval za jeho protikandidáta. Okrem uvedeného právna zástupkyňa sťažovateľa JUDr. Elena Ľalíková je matkou jeho externého poradcu [REDAKOVANÉ]. Kumulácia uvedených skutočností môže vyvolávať pochybnosti o jeho objektívnej nezáujatosti, či už na strane účastníkov konania, alebo na strane zúčastnenej osoby, avšak subjektívne sa necíti byť zaujatý.

3. Pokynom predsedu ústavného súdu z 25. marca 2021 bolo oznámenie v súlade s čl. IV bodom 1 písm. d) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 1. januára 2021 do 31. decembra 2021 (ďalej len „rozvrh práce ústavného súdu“) pridelené na rozhodnutie podľa § 51 ods. 2 prvej vety zákona o ústavnom súde do štvrtého senátu ústavného súdu oprávneného na rozhodnutie, ak ide o sudcov tretieho senátu.

3.1 V súlade s čl. II ods. 3 rozvrhu práce ústavného súdu tak o vyhlásení zaujatosti sudcu ústavného súdu Petra Straku rozhodoval štvrtý senát ústavného súdu v zložení Libor Duľa – predseda senátu a sudcovia Ladislav Duditš a Miroslav Duriš (ďalej len „námietkový senát“).

II.

Relevantná právna úprava

4. Podľa § 49 ods. 1 zákona o ústavnom súde sudca ústavného súdu je vylúčený z konania a rozhodovania vo veci, ak so zreteľom na jeho pomer k veci, účastníkom konania, zúčastnenej osobe alebo ich zástupcom možno mať pochybnosti o jeho nezaujatosti. Dôvodom na vylúčenie sudcu ústavného súdu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu ústavného súdu v konaní o prerokúvanej veci alebo v jeho rozhodovaní v iných veciach na ústavnom súde.

5. Podľa § 49 ods. 4 zákona o ústavnom súde dôvody vylúčenia podľa odseku 1 alebo odseku 2 oznámi sudca ústavného súdu bezodkladne predsedovi ústavného súdu.

6. Podľa § 51 ods. 2 prvej vety zákona o ústavnom súde ak ide o rozhodovanie v senáte ústavného súdu, o vylúčení sudcu ústavného súdu rozhoduje iný senát ústavného súdu určený rozvrhom práce.

III.

Posúdenie veci ústavným súdom

7. Ústavný súd zdôrazňuje, že požiadavka nestrannosti sudcu sa dotýka samej podstaty spravodlivosti a jej vnímania. Nestrannosť znamená absenciu zaujatosti či predsudku, znamená, že sudca nemá žiaden osobný záujem na výsledku konania.

8. Nestrannosť sa obyčajne definuje ako neprítomnosť predsudku (zaujatosti) a straníckosti. V judikatúre Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), na ktorú nadväzuje aj judikatúra ústavného súdu, sa rozlišuje nestrannosť subjektívna a nestrannosť objektívna. Subjektívne chápanie nestrannosti je posudzovaním správania súdu (sudcu). Subjektívna nestrannosť sa prezumuje, až kým nie je dokázaný opak, čo však je zriedkavý prípad. Nestrannosť z hľadiska správania sudcu je vlastne nedostatok subjektívnej nezaujatosti, o ktorom svedčí správanie sudcu. Objektívna nestrannosť sa naproti tomu

neposudzuje podľa subjektívneho stanoviska sudcu, ale podľa objektívnych symptómov. Sudca môže subjektívne rozhodovať absolútne nestranné, ale napriek tomu jeho nestrannosť môže byť vystavená oprávneným pochybnostiam so zreteľom na jeho štatút či funkcie, ktoré vo veci vykonával. Práve tu sa uplatňuje tzv. teória zdania, podľa ktorej nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký aj objektívne javiť v očiach strán. Podľa názoru ESLP objektívny aspekt nestrannosti je založený na vonkajších inštitucionálnych, organizačných a procesných prejavoch sudcu a jeho vzťahu k prerokúvanej veci a k účastníkom konania. Rozhodujúcim prvkom rozhodovania o zaujatosti zákonného sudcu je to, či obava účastníka konania (jeho právneho zástupcu) je objektívne oprávnená. Treba rozhodnúť v každom jednotlivom prípade, či povaha a stupeň vzťahu sú také, že naznačujú nedostatok nestrannosti súdu (rozsudok ESLP vo veci Pullar v. Spojené kráľovstvo).

9. Sudca ústavného Peter Straka v oznámení uviedol, že jeho oznámenie je splnením povinnosti podľa § 49 ods. 4 zákona o ústavnom súde, či by vo vzťahu k objektívnemu testu nezaujatosti, teda vo vzťahu k vonkajšiemu pohľadu na túto otázku, osobitne zo strany sťažovateľa, jeho právnej zástupkyne, ale aj zúčastnenej osoby v konaní o ústavnej sťažnosti, t. j. protistrany v súdnom konaní, okolnosti uvedené v jeho oznámení (existencia kolegiálneho vzťahu k sťažovateľovi a externému poradcovi, ktorého matka je právnou zástupkyňou sťažovateľa v konaní o ústavnej sťažnosti) mohli z hľadiska § 49 ods. 1 zákona o ústavnom súde vyvolať pochybnosti o jeho zaujatosti. Vo vzťahu k subjektívnej nestrannosti (osobné presvedčenie sudcu v danej veci) uviedol, že sa necíti byť zaujatý.

10. V namietanom prípade pôsobeníu sudcu ústavného súdu v súdnej rade, ktorej predsedom v tom čase bol sťažovateľ, zahŕňajúcemu aj „najexponovanejšiu situáciu“, a to voľbu predsedu najvyššieho súdu, v ktorej sťažovateľ kandidoval, a sudca ústavného súdu hlasoval za jeho protikandidáta, nemožno prikladať takú intenzitu a závažnosť, ktorá by založila pochybnosť o nezaujatosti zákonného sudcu ústavného súdu. K vylúčeniu sudcu z prerokúvania a rozhodovania vo veci môže dôjsť aj pri zohľadnení sudcom akcentovanej tzv. teórie zdania uplatňovanej v judikatúre ESLP iba v prípade, keď je celkom zjavné, že jeho vzťah k danej veci, účastníkom alebo ich zástupcom dosahuje taký charakter

a intenzitu, že aj napriek zákonom ustanovenej povinnosti nebude môcť rozhodovať „*sine ira et studio*“, teda nezávisle a nestranne.

11. Z oznámenia sudcu ústavného súdu vo vzťahu k právnej zástupkyňi sťažovateľa, okrem skutočnosti, že je matkou jeho externého poradcu [REDAKOVANÉ], nevyplýva žiadna ďalšia skutočnosť, ktorá by z objektívneho hľadiska vzbudzovala obavu o existencii takého vzťahu medzi nimi, ktorý by vyvolával pochybnosti o nestrannosti sudcu Petra Straku pri rozhodovaní o ústavnej sťažnosti sťažovateľa.

12. Námietkový (štvrtý) senát ústavného súdu po preskúmaní dôvodov uvedených vo vyhlásení sudcu tretieho senátu ústavného súdu Petra Straku vo veci vedenej ústavným súdom pod sp. zn. IV. ÚS 480/2018 dospel k záveru, že v zmysle § 49 ods. 1 zákona o ústavnom súde nie sú tieto relevantné na vznik pochybnosti o nezaujatosti sudcu v danej veci, čím nie sú splnené zákonné podmienky na vylúčenie sudcu Petra Straku z prejednávania a rozhodovania o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátkou JUDr. Elenou Ľalíkovou.

13. Vzhľadom na uvedené ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. apríla 2021

Libor DUĽA
predseda senátu